

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 9 ปี พ.ศ. 2569

Outbreak Verification Summary, Week 9, 2026

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ situationawarenessteam@gmail.com

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 9 ระหว่างวันที่ 23 กุมภาพันธ์–1 มีนาคม 2569 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. เข้าข่ายโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อนในค่ายทหารแห่งหนึ่ง จังหวัดชลบุรี

พบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่เป็นกลุ่มก้อน จำนวน 58 ราย เพศชายทั้งหมด เหตุการณ์เกิดที่ค่ายทหารแห่งหนึ่ง ตำบลบางเสร่ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จำนวนประชากรกลุ่มเสี่ยง 2,929 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 1.98 รายแรกเริ่มป่วยวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2569 รายสุดท้ายวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2569 อาการที่พบ ได้แก่ ไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก และมีเสมหะ ไม่พบผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง ทุกรายได้รับการรักษาตามอาการ ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยชุดตรวจคัดกรองไข้หวัดใหญ่ (Influenza Rapid test) พบผลบวกต่อ Influenza A ทั้ง 58 ราย สุ่มตรวจตัวอย่าง จาก 58 รายที่มีอาการ ตรวจหาสารพันธุกรรมของไวรัสด้วยวิธี Real-time PCR จำนวน 2 ราย เพื่อยืนยันสายพันธุ์ ผลพบ Influenza A สายพันธุ์ H1N1 ทั้ง 2 ราย และไม่พบสารพันธุกรรมของไวรัสไข้หวัดนก H5N1/H7N9 จากการสอบสวนพบว่าผู้ป่วยที่มีกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ จำนวน 559 ราย (อัตราป่วยร้อยละ 19.09) ดำเนินการสุ่มตรวจหาไวรัสทางเดินหายใจอื่น ด้วยวิธี RT-PCR for RP24 ในรายที่ผลตรวจ Rapid test Influenza และ COVID-19 เป็นลบ จำนวน 3 ราย พบผลบวก 1 ราย เชื้อที่พบ ได้แก่ Adenovirus และ Rhinovirus/Enterovirus ปัจจัยเสี่ยงที่พบ 1) ผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อนหลังจากทหารกองประจำการผลัดใหม่เดินทางเข้ามาปฏิบัติงานในค่ายทหาร เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2569 โดยรายแรกเริ่มป่วย 15 กุมภาพันธ์ 2569 คาดว่าน่าจะได้รับเชื้อมาจาก

ภายนอก และเริ่มมีอาการป่วยหลังเข้ามาอยู่ในค่ายทหารแล้ว 2) การทำกิจกรรมร่วมกันภายในแต่ละกองร้อย และความแออัดของสถานที่ เช่น เรือนนอน หรือการใช้ห้องน้ำร่วมกัน อาจจะเป็นปัจจัยเสี่ยงการแพร่ระบาดของโรค โดยทีมปฏิบัติการสอบสวนควบคุมโรคของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดชลบุรีและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี วางแผนลงพื้นที่สอบสวนควบคุมโรคในวันที่ 4 มีนาคม 2569 เพิ่มเติม

มาตรการได้ดำเนินการไปแล้ว

1. ทีมสอบสวนโรคดำเนินการแยกผู้สัมผัสเสี่ยงสูงออกจากทหารที่ไม่มีอาการป่วย โดยจัดพื้นที่ให้แยกกักกันภายในแต่ละกองร้อย และดำเนินการตามมาตรการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่เฉพาะ (bubble & seal) ในส่วนของกองร้อยที่พบ อัตราป่วยมากกว่าร้อยละ 10
2. ดำเนินการฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ในกลุ่มทหารผลัดใหม่ ตั้งแต่วันที่ 16–23 กุมภาพันธ์ 2569 ดำเนินการฉีดวัคซีนได้ครอบคลุมประมาณ ร้อยละ 60 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด และวางแผนให้วัคซีนเพิ่มเติม
3. ทำความสะอาด สถานที่ อุปกรณ์ และของใช้ต่าง ๆ ที่มีจุดสัมผัสร่วม เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อก่อโรค

2. สงสัยโรคพิษโลหะหนักเป็นกลุ่มก้อนในชุมชน จำนวน 16 ราย จังหวัดเชียงราย

พบผู้ป่วยสงสัยโรคพิษโลหะหนัก เป็นกลุ่มก้อน จำนวนผู้ป่วย 16 ราย ตำบลดอยฮาง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จากการสุ่มตรวจประชาชนในพื้นที่ จำนวน 90 ราย ผลพบปริมาณสารหนูสะสมในเลือด มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐาน (0.5

มิลลิกรัม/กิโลกรัม) จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.78 และจากการประเมินตนเองตามแบบสอบถามผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการกล้ามเนื้อขา ปลายมือและปลายเท้าอ่อนแรง ร้อยละ 62.5 รองลงมา ระบายเคืองผิวหนัง ร้อยละ 43.8 พบความผิดปกติของสีผิว มีตุ่มขนาดคล้ายตาปลา ร้อยละ 31.1 และเชื้อ-โพรงงมูกอักเสบและโพรงงมูกทะเล ร้อยละ 18.8 ตามลำดับ

มาตรการได้ดำเนินการไปแล้ว

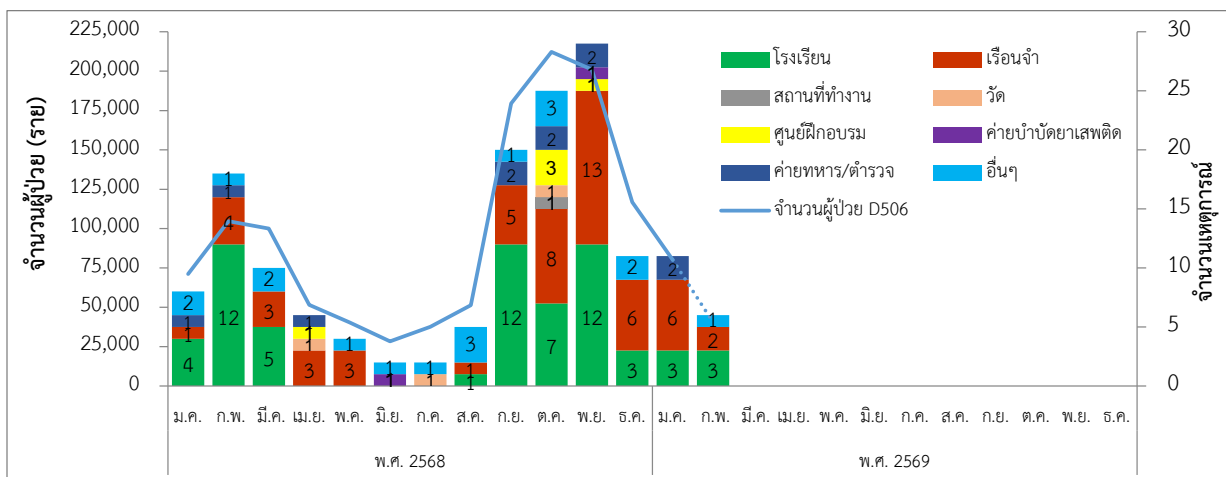
ทีมสอบสวนควบคุมโรค สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับกลุ่มโรคประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม วางแผนดำเนินการลงพื้นที่สอบสวนโรค ในวันที่ 5-6 มีนาคม 2569 เพิ่มเติม กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมประชุมหารือร่วมกับมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2569 เพื่อติดตามผู้ป่วยที่ตรวจพบสารหนูในเล็บและเส้นผมเกินค่าอ้างอิงและนำผู้ป่วยดังกล่าวเข้าสู่ระบบเฝ้าระวัง ตามแนวทางของกรมควบคุมโรค

3. สถานการณ์โรคใช้หัวัดใหญ่ในประเทศไทย

จากข้อมูลระบบดิจิทัลเพื่อการเฝ้าระวังโรค กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (Digital Disease Surveillance) โรคใช้หัวัดใหญ่ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม-21 กุมภาพันธ์ 2569 พบผู้ป่วยทั้งหมด 120,606 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 185.80 รายต่อประชากรแสนคน และพบผู้เสียชีวิต 8 ราย ในจังหวัดนครราชสีมา 3 ราย อุตรธานี 2 ราย เพชรบูรณ์ สิงห์บุรี และกรุงเทพมหานคร จังหวัดละ 1 ราย พบเป็นเชื้อไวรัส

ใช้หัวัดใหญ่ ชนิด A จำนวน 5 ราย และชนิด B จำนวน 3 ราย และกลุ่มเสี่ยงต่อการป่วยโรคใช้หัวัดใหญ่พบในกลุ่มอายุ 5-9 ปี เท่ากับ 662.65 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ อายุ 0-4 ปี (526.85) และอายุ 10-14 ปี (467.69) ตามลำดับ สัญชาติที่พบมากที่สุด คือ ไทย และภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคเหนือ เท่ากับ 247.74 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาเป็น ภาคกลาง (209.10) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (165.29) และภาคใต้ (101.31) ตามลำดับ พบจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูง 10 อันดับแรก ได้แก่ พะเยา อัตราป่วย 471.74 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ลำปาง (392.67) พิษณุโลก (356.66) แพร่ (351.28) เชียงใหม่ (341.00) น่าน (336.96) ระยอง (304.76) ลำพูน (302.86) กรุงเทพมหานคร (293.58) และอุบลราชธานี (288.57) ตามลำดับ

จากการเฝ้าระวังเหตุการณ์จากโปรแกรมเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคและภัยสุขภาพ กรมควบคุมโรค ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-21 กุมภาพันธ์ 2569 มีรายงานเหตุการณ์การระบาดของโรคใช้หัวัดใหญ่สะสม 17 เหตุการณ์ จากจังหวัดลำปาง และอุบลราชธานี จังหวัดละ 2 เหตุการณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ลำพูน น่าน แพร่ อุตรดิตถ์ ลพบุรี ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา เพชรบุรี อุตรธานี ตรัง กระบี่ และอำนาจเจริญ จังหวัดละ 1 เหตุการณ์ ในสัปดาห์ที่ 8 (ระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์-21 กุมภาพันธ์ 2569) มีรายงานเหตุการณ์การระบาดของโรคใช้หัวัดใหญ่ 4 เหตุการณ์ ดังรูปที่ 1

แหล่งข้อมูล : โปรแกรมเฝ้าระวังเหตุการณ์โรคและภัยสุขภาพ (M-EBS) กรมควบคุมโรค

รูปที่ 1 จำนวนเหตุการณ์การระบาดของโรคใช้หัวัดใหญ่ รายเดือน และสถานที่ที่พบการระบาด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-21 กุมภาพันธ์ 2569

สถานการณ์ต่างประเทศ

การระบาดของไข้หวัดนก H5N1 ในแมนูน่าช้าง รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

ไข้หวัดนกคร่าชีวิตลูกแมนูน่าช้างหลายสิบตัวที่ อุทยานรัฐในรัฐแคลิฟอร์เนีย

การระบาดของไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ที่มีความรุนแรงสูง ได้คร่าชีวิตลูกแมนูน่าช้างมากกว่า 24 ตัวในรัฐแคลิฟอร์เนีย ส่งผลให้ต้องมีการปิดพื้นที่ชมแมนูน่าชั่วคราวในอุทยานยอดนิยมแห่งหนึ่งในเขตอ่าวซานฟรานซิสโก อุทยานรัฐ Año Nuevo ในรัฐแคลิฟอร์เนีย เป็นที่อยู่อาศัยของฝูงแมนูน่าช้างประมาณ 5,000 ตัว ในช่วงฤดูผสมพันธุ์ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทะเลชนิดนี้ ซึ่งเริ่มตั้งแต่กลางเดือนธันวาคม-มีนาคม นักวิจัยระบุว่า ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2569 ที่ผ่านมา มีแมนูน่าเสียชีวิตประมาณ 30 ตัว และเกือบทั้งหมดเป็นลูกที่ย่านมแล้ว ท่ามกลางการเพิ่มขึ้นของการระบาดของไข้หวัดนก

ทีมวิจัยจากมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เดวิส และมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซานตาครูซ ได้เพิ่มความเข้มข้นของการเฝ้าระวังตั้งแต่ตรวจพบการระบาดเมื่อสัปดาห์ก่อน ซึ่งถือเป็นการพบเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์รุนแรง H5N1 ในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทางทะเลครั้งแรกในรัฐแคลิฟอร์เนียสายพันธุ์นี้เคยก่อผลกระทบต่อคนในพื้นที่ทางใต้ เช่น ในประเทศอาร์เจนตินา ซึ่งการระบาดทำให้ลูกแมนูน่าที่เกิดในฤดูผสมพันธุ์ปี ค.ศ. 2023 มีอัตราการตายสูงถึง 70% โดยทีมผู้เฝ้าระวังทำงานตลอด 24 ชั่วโมงทำงานล่วงเวลา และทำทุกวิถีทางเพื่อเฝ้าติดตามการระบาดครั้งนี้อย่างต่อเนื่อง

ศาสตราจารย์ ร็อกแซน เบลทราน (Roxanne Beltran) หัวหน้าโครงการวิจัยแมนูน่าช้างเหนือของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ซานตาครูซ ณ อุทยาน Año Nuevo กล่าวกับหนังสือพิมพ์ The Guardian “มันเป็นเรื่องที่ยากและสะเทือนอารมณ์มาก สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท และนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ ที่ต้องเห็นแมนูน่าซึ่งพวกเขาคุ้นเคยมานานหลายปีล้มป่วย” พร้อมทั้งระบุว่า ณ วันพฤหัสบดีที่ 19 กุมภาพันธ์ 2569 ที่ผ่านมา จำนวนการตายยังคงอยู่ในระดับคงที่

และค่อนข้างต่ำ ไม่ได้เพิ่มขึ้นแบบทวีคูณ

อาณานิคมแมนูน่าช้างที่อุทยานรัฐ Año Nuevo ถือเป็นหนึ่งในประชากรที่ได้รับการศึกษามากที่สุดในโลก ตามคำกล่าวของศาสตราจารย์เบลทราน ตลอดระยะเวลากว่า 60 ปี นักวิทยาศาสตร์ได้ติดตามประชากรดังกล่าวผ่านการติดแท็กที่ครีป (flipper tagging) และการติดตามระยะยาวเกี่ยวกับการรอดชีวิต การสืบพันธุ์ และพฤติกรรมการดำน้ำของแมนูน่าแต่ละตัว “เราได้รวบรวมข้อมูลการสังเกตมากกว่า 380,000 ครั้ง จากแมนูน่าจำนวน 55,000 ตัว ดังนั้นเราจึงมีข้อมูลเชิงลึกอย่างยิ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมและลักษณะปกติของประชากรนี้” ศาสตราจารย์เบลทรานกล่าว โดยเธอเรียกการระบาดครั้งนี้ว่าเป็นกรณี “พิเศษ” ในการวิจัยด้านนิเวศวิทยาของโรค เนื่องจากทีมวิจัยดูเหมือนจะตรวจพบการระบาดตั้งแต่ ระยะเริ่มต้นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื่องจากประชากรนี้มีการบันทึกข้อมูลอย่างละเอียด และแมนูน่าแต่ละตัวได้รับการระบุตัวตนและติดตามมาตั้งแต่แรกเกิด นักวิจัยจึงสามารถเชื่อมโยงผลลัพธ์ของการติดเชื้อมากับสัตว์แต่ละตัวได้โดยตรง และเข้าใจผลกระทบของการระบาดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังไม่ทราบแน่ชัดว่าแมนูน่าติดเชื้อไวรัสได้อย่างไร หรือการระบาดจะขยายวงกว้างออกนอกแคลิฟอร์เนียหรือไม่

“เรายังไม่ทราบว่าแมนูน่าได้รับเชื้อมาจากที่ใด และยังไม่ทราบว่า ตัวอย่างเช่น พวกมันติดเชื้อจากนกหรือไม่ และหากนกเป็นแหล่งแพร่เชื้อ การเคลื่อนที่ของนกจะสามารถทำให้ไวรัสแพร่กระจายออกนอกแคลิฟอร์เนียได้หรือไม่” เธอกล่าว นอกจากนี้ ยังไม่ชัดเจนว่าเหตุใดลูกแมนูน่าที่ย่านมแล้วจึงดูเหมือนมีความไวต่อการติดเชื้อสายพันธุ์นี้มากกว่า โดยทีมวิจัยยังทำงานร่วมกับหน่วยงาน National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) ด้านประมง กรมประมงและสัตว์ป่าแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย และเครือข่าย West Coast Marine Mammal Stranding Network เพื่อเฝ้าติดตามสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทางทะเลตามแนวชายฝั่ง

ขณะนี้อุทยานรัฐ Año Nuevo ยังคงเปิดให้บริการ แต่มีข้อจำกัดบางประการ ตามข้อมูลบนเว็บไซต์ของอุทยาน การยกเลิกทัวร์ชมแมนูน่า ซึ่งเป็นกิจกรรมบังคับในช่วงฤดูผสมพันธุ์

ได้ประกาศยกเลิกไปจนถึงสิ้นเดือนมีนาคม ตามคำกล่าวของ
โฆษกอุทยานรัฐแคลิฟอร์เนีย Adeline Yee

ประกาศบนเว็บไซต์ของอุทยานระบุว่า “เพื่อความ-
รอบคอบอย่างสูงสุด การเข้าถึงพื้นที่บางส่วนถูกระงับชั่วคราว
เพื่อให้สัตว์ป่ามีพื้นที่และเอื้อให้สามารถดำเนินการเฝ้าติดตาม
สถานการณ์ได้อย่างต่อเนื่อง” โดยอุทยานแห่งนี้มีผู้เข้าชม
มากกว่า 60,000 คนต่อปี มีการยกเลิกทัวร์มากกว่า 400 รอบ
รวมถึงการจอง 1,547 รายการ และบัตรเข้าชม 4,363 ใบ อีกทั้ง
มีการยกเลิกทัวร์ของโรงเรียนมากกว่า 50 คณะ